TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 25, 11. oktober 2018

Indhold

- **MARK**
- AKTUELT I MARKEN
- **REGLER OG TILSKUD**
- Fristen for udbringning af flydende husdyrgødning og flydende affald
- Sådan er reglerne for jordbearbejdning efter høst forud for vårsåede afgrøder
- Indkaldelse af gødningsregnskab

MARK

AKTUELT I MARKEN

Af planterådgiver Henning Frostholm

Vintersæd

Vintersæden er i år sået over en lang periode, og derfor er der også forskel på, hvor langt ukrudtet er spiret frem i de forskellige marker. I de marker, hvor vintersæden blev sået i første uge af september, er ukrudtet, hvis der ikke allerede er sprøjtet, nu langt fremme, og det er på høje tid, at få det bekæmpet. Især græsukrudt i de tidlig sådede marker vil være svær at bekæmpe til foråret, hvis ikke der allerede nu bliver sat ind med en bekæmpelse. Doseringen skal i disse marker øges med 25-30 % i forhold til vores basisløsninger. Se SAGROs strategi i **TILVÆKST nr. 21**

Det ser ud til at varmen nu igen vender tilbage – det er derfor igen vigtig at anvende en sprøjteteknik, der minimerer fordampning og afdrift af Prosulfocarb/Boxer.

- Sprøjt ikke midt på dagen, hvor temperaturen er højest
- Anvend dyser med afdriftsreducerende effekt, min. 75 % på hele marken
- Brug op til 200 l vand pr. ha
- Sprøjt i stille vejr og max 50 cm bomhøjde

Pas også på svidninger af blandingen Boxer + DFF, især ved varmt og tørt vejr. Vinterbyg og rug er mest følsom overfor denne kombination – der bør max anvendes 0,05 l DFF sammen med Boxer i vinterbyg og rug.

Lus

Vi finder stadig kun få bladlus i vintersædsmarkerne, men det milde vejr vil sikkert snart få dem på vingerne. Har du en mark, hvor der tidligere har været angreb af havrerødsot, og hvor vintersæden nu er på 3-4 bladstadie, vil vi anbefale en forebyggende bekæmpelse af bladlus med 0,15 kg/ha Karate 2,5 WG, 0,125 l/ha Fastac eller 0,075 kg/ha Kaiso Sorbie. Pas især på vinterbygmarkerne. Skadetærsklen er 2-3 % angrebne planter.

Mangan

Især vinterbyg på sandjorde med højt humusindhold er følsom overfor manganmangel. Er markerne kalket fornylig vil

behovet for mangan også være større. Risikomarkerne bør sprøjtes med 2-3 kg mangansulfat eller 1-1,5 l fl. mangan 1-2 gange her i efteråret. Mangan kan blandes med ukrudtssprøjtningen og/eller lusesprøjtningen.

Vinterraps

Det er nu ved at være sidste udkald for vækstregulering af raps, jo senere sprøjtning des dårligere effekt. Størst effekt af vækstregulering af raps fås ved sprøjtning, når rapsen har 4-5 blade.

Tærsklen på fangst af 25 rapsjordlopper pr. fangbakke indenfor 3 uger er nu overskredet i 35 % af lokaliteterne i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Har du ikke selv opsat fangbakker anbefaler vi ren undtagelsesvis, at du udfører en plansprøjtning mod rapsjordloppens larve fra rapsens 4-5 bladstadie og indtil medio til ultimo oktober. Der anvendes 0,2 kg/ha karate 2,5 WG eller 0,1 kg/ha Kaiso Sorbie.

Belkar

Har rapsen 6 blade eller mere, må der nu sprøjtes med op til 0,5 l Belkar. Er der kamiller i marken, vil det være en god idé at starte en bekæmpelse allerede her i efteråret. Til foråret kan der anvendes Galera eller Matrigon, men vi oplever ofte problemer med at ramme det rigtige sprøjtetidspunkt pga. vejret. Så vi anbefaler at bekæmpe kamiller nu med 0,4-0,5 l Belkar, størst dosering ved mange store kamiller. Belkar kan blandes med pyrethroider mod rapsjordloppens larve.

Kerb 400 SC

Kerb 400 SC har fået ny godkendelse og må i raps først anvendes i perioden november og december. Det gælder stadig at størst effekt af Kerb opnås, når jordtemperaturen er under 10 ^{o}C. og for nedadgående. Jordtemperaturen ligger i øjeblikket på 11-12 ^{o}C.

Væltesyge

Der er i år set "væltesyge" i raps flere steder. Væltesyge fremkommer, når rapsen bliver sået i forholdsvis løs jord. Rapsen spirer fint frem, men hvis der så efterfølgende kommer store vandmængder og trykker jorden sammen, vil vækstpunktet komme for langt op og rapsen kommer til at stå med en spinkel stængel. Hvis det så efterfølgende kommer til at blæse, kan stænglerne knække. Især raps på bakketoppe er udsatte. Se billede 1.

Billede 1 Rapsplanter med "væltesyge" (Foto Eva Tine Engelbreth, SAGRO)

REGLER OG TILSKUD

Fristen for udbringning af flydende husdyrgødning og flydende affald

Af planterådgiver Henning Frostholm

Kilde: Seges

Nedbørsmængden i Midt- og Vestjylland blev frem til uge 38 så høj, at fristen for udbringning af flydende husdyrgødning og flydende affald til vinterraps og fodergræs forlænges til og med 14. oktober

Forlængelsen af udbringningsfristen gælder i kommuner, som helt – eller hovedsageligt – er beliggende i region Midt- og Vestjylland. Det drejer sig om følgende kommuner: Thisted, Morsø, Skive, Lemvig, Struer, Holstebro, Viborg, Herning, Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande.

Sådan er reglerne for jordbearbejdning efter høst forud for vårsåede afgrøder

Af planterådgiver Henning Frostholm

Kilde: Seges

Hovedreglen er, at der ikke må foretages jordbearbejdning forud for vårsåede afgrøder fra høst af forfrugt til henholdsvis:

- 1. oktober på lerjord, JB 7-9
- 1. november på lerjord, JB 5-6 og 10-11
- 1. februar på sandjord, JB 1-4

Hvem skal overholde reglerne?

Virksomheder med en årlig omsætning på over 50.000 kr. fra plante- og/eller husdyravl, og som dyrker et samlet areal på mindst 10 ha, skal overholde reglerne om forbud mod jordbearbejdning efter høst forud for vårsåede afgrøder. Det gælder uanset om virksomheden er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ej.

Definition af jordbearbejdning

Jordbearbejdning omfatter i denne sammenhæng, alle former for bearbejdning af jorden, som foretages i forbindelse med jordbrugsmæssig anvendelse som fx pløjning og harvning. Altså alle aktiviteter i marken, der har til hensigt at bearbejde jorden eller afgrødestubben.

Følgende aktiviteter anses ikke som jordbearbejdning: Høst, presning, indsamling af halm, kalkning, tromling, overfladisk halmstrigling, der har til formål at fordele halmen jævnt på arealet, etablering og vedligeholdelse af dræn samt nedfældning af gylle på udlægsgræs efter korn eller helsæd.

Tabel 1 Oversigt over tidspunkter for forbud mod jordbearbejdning

Tidspunkt	Fra høst 2018	Fra 1. oktober 2018	Fra 1. november 2018	Fra 1. februar 2019
Aktivitet	Forbud mod jordbearbejdning før vårsåede afgrøder	Slut på forbud mod jordbearbejdning på lerjord, JB 7-9. Nedvisning af ukrudt og spildfrø må fra denne dato finde sted, på arealer med forbud mod jordbearbejdning	Slut på forbud mod jordbearbejdning på ler- og humus jord med JB 5-6 og JB 10-11. Slut på forbud mod jordbearbejdning på arealer, hvor der har været dyrket kartofler og arealer, hvor der skal dyrkes kartofler i den kommende sæson	Slut på forbud mod jordbearbejdning på sandjord, JB 1-4

Følgende arealer er undtaget fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning:

- Arealer der drives af virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion.
- Arealer der drives af bedrifter med under 50.000 kr. i omsætning fra plante- og husdyravl og som dyrker et samlet

areal på under 10 ha.

- Arealer hvor der i samme år har været dyrket roer.
- Arealer hvor der i det kommende år skal dyrkes sukkerroer til fabrik.
- Arealer hvor der etableres lovpligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, MFO-efterafgrøder eller målrettede efterafgrøder.
- Arealer hvor der samme år har været dyrket eller, hvor der i det kommende år skal dyrkes visse gartneriafgrøder. Se listen over disse afgrøder i Tabel 2 nedenfor.
- Arealer hvor der ifølge skriftlig aftale med offentlig myndighed ikke må anvendes sprøjtemidler.
- Arealer hvor der samme år har været dyrket flerårige vedplanter eller, hvor der i det kommende forår skal dyrkes flerårige vedplanter.
- Arealer hvor der samme år har været dyrket kolbe- eller kernemajs.
- Arealer hvor der den kommende dyrkningssæson skal dyrkes kartofler af autoriserede læggekartoffelavlere og avlere af spisekartofler, må der uanset jordtypen jordbearbejdes fra den 1. november.
- Arealer hvor der har været dyrket kartofler, må der jordbearbejdes fra den 1. november - uanset jordtypen.

Hvornår er det tilladt at jordbearbejde på arealer med efterafgrøder?

På arealer med pligtige efterafgrøder, MFO-efterafgrøder, husdyrefterafgrøder eller målrettede efterafgrøder er der fastsat specifikke krav for destruktionstidspunkter, og de er derfor ikke omfattet af det generelle forbud mod jordbearbejdning forud for vårsæd. På arealer, hvor der har været dyrket disse typer efterafgrøder, må der pløjes, eller de må på anden måde destrueres, fra 3. november 2018. For udlæg i majs er det dog først fra 1. marts.

De såkaldte frivillige efterafgrøder er ikke undtaget fra reglerne. Ved etablering af "frivillige" efterafgrøder må der foretages en let jordbearbejdning. Efterfølgende jordbearbejdning følger datoerne for jordbearbejdningsreglerne, hhv. 1. oktober for JB 7-9, 1. november for JB 5-6 og 10-11 og 1. februar for JB 1-4.

Nedvisning

Nedvisning af ukrudt og spildfrø på arealer, omfattet af forbuddet mod jordbearbejdning forud for vårsåede afgrøder, må ske fra 1. oktober.

Undtagelsesbestemmelser for arealer med kartoffelbrok og kartoffelcystenematoder

På arealer, som har fået pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen om at bekæmpe kartoffelbrok eller kartoffelcystenematoder, må der uanset jordtypen, foretages jordbearbejdning fra 1. oktober.

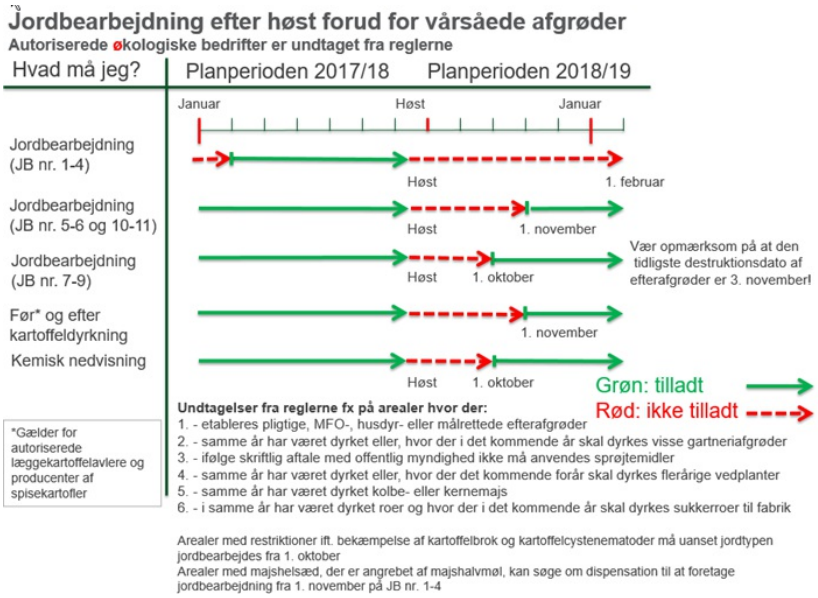

Indkaldelse af gødningsregnskab

Af planterådgiver Henning Frostholm

Den årlige indkaldelse af gødningsregnskaber forventes i år at begynde den 11. oktober.

Landbrugsstyrelsen udsender hvert år en indkaldelse af gødningsregnskaber. Indkaldelsen er tidligere blevet påbegyndt den 1. oktober, men i år forventes indkaldelsen at starte den 11. oktober.

Den nye dato skyldes især, at Landbrugsstyrelsen i år som noget nyt har forudfyldte felter for fosforregnskaberne. Der har dog været problemer med korrekt indlæsning af disse forudfyldte fosfor-oplysninger, så derfor har de været nødsaget til at udskyde indkaldelsen.

Fristen for aflevering af gødningsregnskab vil fortsat være den 1. april 2019.

I SAGRO er vi klar til at hjælpe med indsendelse af sprøjte- og gødningsregnskaber, samt udarbejdelse af nye mark- og gødningsplaner.

Har du ikke allerede fået en tid ved din planterådgiver, er det nu du skal ringe og lave en aftale, så du i god tid har overblik over hvilke udfordringer markplanen giver dig til næste år med hensyn til aftaler om husdyrgødning, indkøb af handelsgødning, såsæd og planteværn m.m.